

22.04.2020

**МЕТОДИЧНІ ВЕРНІСАЖІ:
ДУАЛЬНА ФОРМА ОСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ**

**Дуальна форма підготовки
висококваліфікованих фахівців
для аграрної сфери**

Ільченко В.Д. – конкурентноспроможність аграрного сектору економіки країни в умовах швидкого розвитку виробничих технологій залежить від рівня професійної підготовки фахівців. Аграрний сектор є важливою стратегічною та найбільш успішною галуззю національної економіки, яка гарантує економічну безпеку та продовольчу незалежність нашої держави. Це потребує належного кадрового забезпечення. Ринок праці диктує необхідність перегляду традиційних підходів у системі освіти. Сьогодні бізнес цікавить не стільки формат знань випускників закладів освіти, скільки їх готовність до професійної діяльності та вміння працювати в команді. Дуальна освіта найбільш актуальна для виробничих, технологічних спеціальностей, аграрного сектору. Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти. Мета дуальної освіти – це формування та розвиток компетентностей, необхідних для вирішення прикладних завдань (відповідальність, самостійність). Сьогодення вимагає змін, руху вперед, побудови нових моделей співпраці та партнерських зв'язків між закладами освіти та роботодавцями. Випускники закладів освіти мають бути затребуваними та конкурентноспроможними на ринку праці.

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктах освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору.

(Стаття 9 Закону України «Про освіту»)

На сучасному етапі державотворення в Україні гостро постали проблеми, пов'язані з недосконалістю механізмів взаємодії освіти та ринку праці, ефективної підготовки та працевлаштування випускників закладів освіти.

Термін «дуальна система» (від лат. dualis – подвійний) використовується в педагогічній термінології з середини 60-х років минулого століття у ФРН як нова, більш гнучка форма організації професійного навчання, що поєднує теоретичне навчання в навчальному закладі з паралельним здобуттям практичних умінь і навичок на підприємстві.

Соціально-економічні трансформації в Україні зумовили необхідність модернізації професійної підготовки фахівців аграрної галузі, яка відповідає б актуальним вимогам як професійної, так і суспільної діяльності.

Позитивні показники дуальної освіти:

- організація співпраці політиків, бізнесу, соціальних партнерів;
- розробка законодавчого підґрунтя для визнання національних стандартів якості професійної освіти;
- навчання студентів під час трудової діяльності;
- залучення кваліфікованого персоналу з виробництва до педагогічної діяльності (інструктори, викладачі);
- інституційне дослідження і консультування (моніторинг якості надання освітніх послуг у сфері аграрної освіти, оновлення освітніх стандартів);
- урахування конкретних запитів підприємств до змісту та якості освіти.

Основне завдання впровадження елементів дуальної форми навчання – усунути основні недоліки традиційних форм і методів навчання майбутніх кваліфікованих робітників, подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно-відмінних форм навчання.

В аграрній сфері система дуальної освіти є особливо необхідною, оскільки якісна освіта неможлива без постійно поновлюваної матеріально-технічної бази, яку може надати тільки підприємство і водночас без знань науково-методичних основ сталого розвитку сільського господарства, які можуть надати заклади вищої освіти.

Дуальна форма навчання значно підвищує рівень практичної підготовки майбутнього фахівця і частково сьогодні компенсує кадрову проблему підприємств в аграрному секторі.

Для студентів ще одним плюсом є те, що вони можуть заробляти гроші під час навчання.

Зрештою, система подвійної освіти може надати ринку висококваліфікованих працівників, які мають достатній теоретичний і практичний рівень підготовки, отримані в аграрних закладах освіти.

Підстави для впровадження елементів дуальної системи навчання:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про фахову передвищу освіту»;
- Середньостроковий план пріоритетних дій уряду на період 2017–2020 рр., розділ III «Розвиток людського капіталу», підрозділ 8 «Модернізація професійно-технічної освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.03.2015 № 298 «Про впровадження елементів дуальної системи навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 660-р «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти».

Заклад освіти має забезпечувати студентів теоретичними знаннями, достатньою професійною орієнтацією та наступним працевлаштуванням.

Студенти за дуальною системою рано набувають міцних знань й стійких професійних прийомів та навичок роботи, самостійності і безболісно адаптуються до дорослого життя, у них з'являється впевненість у завтрашньому дні.

Саме тому необхідно сприяти подальшому розвитку експорту елементів дуальної форми підготовки кваліфікованих кадрів та прискорити запровадження її елементів у систему вищої освіти України.

На мою думку, дуальна освіта – це шанс молодим фахівцям, особливо аграрної галузі, стати справжніми фахівцями і мати можливість конкурувати на сучасному модернізованому ринку праці України.

Саме тому потрібно сприяти подальшому розвитку експорту елементів дуальної форми підготовки кадрів та прискорити запровадження її елементів у систему профільної та професійної (професійно-технічної) освіти України.

